

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

109. An si Paulus consulat, quod homicidium, quod Petrus vult hodie
committere, cras committat, sit irregularis? Et sequitur in eventibus, in
quibus non pecco suadendo, neque teneor ad restitutionem. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

De Irregularitate. Resol. CX. &c. 261

habetur, sed in casu dubio, an consilium in effectum inflo-
rit, illiisque fuerit causa inquit Avila *conclus. 5. Hen-*
riquez lib. 4. c. 16. num. 3. Sayr. de censur. tom. 1. l. 7. c. 3.
num. 2. Thomas Sanchez lib. 2. de matrim. disputat. 4. l.
num. 17. & lib. 1. in Decalog. cap. 10. num. 42. in fine, ab
ipso inter consulto, & ex aliis conjecturis colligendum
esse. Sic enim homicida inimicus erat capitalis occisi,
vel etiam mortem ante datum consilium minatus fue-
rat, vel necessaria ad patrandum delictum preparave-
rat, aut interfectus processerat etiam iuste adversus
interfectorem in causa criminali testificando, denun-
ciando, vel accusando, seu instigando alium, suffi-
ciens causa est, ut iudicaretur consilium tuum nullius
efficacitatis fuisse; Item si ipse consultus asserat se non
esse motum a tuo consilio ad patrandum delictum, ne-
que quoad substantiam, neque quoad modum, liber
eris ab irregularitate, secus si contrarium testetur. De-
bet tamen esse vir, cui merito possit fides adhiberi,
ut inquit Sanchez *l. 1. in Decalog. cap. 10. num. 44.* Si
autem omnibus pensatis dubius es, an consilium in-
fluxerit, teneris te irregularem reputare, quia semper
presumendum est consilium operari, dum contrarium
non probatur, quippe est causa de se efficax, & mo-
tiva voluntatis. Ut notavit Covarruv. *dicta 2. par. §. 2.*
num. 2. vers. in eo vero casu. Avila, & Sanchez *loc.*
allegat. Quamvis contra sentiat Henriquez *lib. 14.*
cap. 14. num. 3. & cap. 16. num. 3. in Glossa litt. D. &
Gibalinus de irregulari. capite 4. quest. 1. conclus. 1. l.
num. 31.

7. Et tandem non desera hic apponere casum de
quo per litteras his diebus ex Germania interrogatus
fui, an Clericus incurrat irregularitatem si existens in
exercitu det causam propinquam, horteturque non
solum ad fortiter agendum, sed etiam ad occidendum,
respondi negativè, quia relaxatum est jus commune
decernens eam irregularitatem. Et deducitur ex *cap.*
Peritio tua, de homicidio, ab absurdoque probatur: nam
alias omnes laici, qui innumeri sunt, pugnantes in
bello iusto, non occidentes, nec mutilantes hostem,
manerent irregulares, quod nec praxis probat, nec
ratio, at hi laici etiam hortantur se invicem, quod
moraliter semper contingit; ergo in bello iusto ex
hortatio ad pugnam, & occasionem non contrahitur
irregularitas. Quod si à laicis contrahitur, nec à
Clericis contrahitur; in hoc enim pares sunt, licet
sint dispates in eo, quod laicos non dedecet propria
mano pugnare, sicut Clericos, nisi in urgentissimo
casu ex præscripto Pontificis.

8. Limitant hoc assertum Pater Avila, & Hen-
riquez quod non liceat Clerico hortari in bello mili-
tari, ut occidat hunc hostem in particulari, quia hæc
est intentio multum specialis homicidij. Sed incon-
sequenter philosophantur, nam si semel concedatur,
non incurrit à Clerico irregularitatem, etiam si horte-
tur ad homicidium, & sit causa moralis illius in com-
muni sumptu (quod esset sufficiens causa incurrendæ
irregularitatis, nisi esset relaxatum, aut dispensatum
jus inducens illam, quoad bellum iustum) cur incur-
ret, etiam si sit causa moralis homicidij in particulari.
Et cur quoad hoc non erit jus relaxatum, aut dispen-
satum, cum Pontifices non distinxerint, nec restrictio-
nem apposuerint: Nec video eam intentionem spe-
ciali magis dedecere Clericum quam communem,
cui potius hæc in plura homicidia feratur, ideoque
videatur potius à lenitate deficere. Quare hæc limi-
tatio rejicienda est.

9. Ita doctus Pater Mendo in *Bull. Cruciat. disp. 10.*
cap. 2. num. 18. qui etiam *num. 20.* subdit posse Cleri-
cum esse à consiliis rerum bellicarum, dum tamen
non assistat iudicio, si quando est ferendum pœna ca-
pitalis, aut mutilationis alicuius delinquentis punien-
di, qui non sit hostis in ipso prælio deturbandus. In-

ferat secundò vendentes, aut donantes arma, etiam
offensiva ad bellum, licet in ipso consilio illa suppe-
dient, indeque occisio sequatur, non manere irregu-
lares, quia jus nolit pugnares in bello iusto, nisi
occidant, aut mutilent, incurere irregularitatem,
quare eam non incurrent Clerici, qui actu præstanti-
bus suppeditant missilia, hastas, aut similia; quantum-
vis ratione indecentiæ, si necessitas abest, non debeant
hoc præstare; imò prohibitum illis esse censo, ar-
gumento textus in *cap. sententiam, super relata.* Si ta-
men in bello iusto id facerent, imò & propria manu
pugnarent, & percuterent, dum non occiderent, aut
deformarent, non manerent irregulares, ergo pecca-
rent. Hæc omnia Mendo, quæ sunt valde notanda,
quia non passim obvia.

RESOL. CX.

Si quis consilio Petri ausugit in quadam obsidione à Ca-
stris, qui captus postea suspensus fuit, quaritur, an Pe-
trus incurrit irregularitatem?

Et ex doctrina huius difficultatis alij casus inferuntur
ad incurrendam, vel non incurrendam irregularitatem
in illis ex consilio. Ex part. 7. tract. 10. & Misc. 1.
Ref. 30.

§. 1. **R**espondeo negativè cum Caspensi in *Curs.*
Theol. tom. 2. tract. 2. §. 8. num. 38. ubi plu-
res casus benignè explicat, quoad contractionem ir-
regularitatis, ideo apponam ejus verba, sic itaque al-
leget. * Inferitur eum qui non impedit homicidium,
quod ex iustitia tenetur impedire, non incurere irre-
gularitatem, etiam si ex dolo non impediat. Ratio est,
quia licet ista causa sit moralis, seu voluntaria homi-
cidij, quod non impedit, & consequenter influat mor-
taliter, & voluntariè in illud; nihilominus non est
causa positiva influens positivè, vel opere aliquo, vel
auxilio, vel consilio; & in iure hæc irregularitas non
fertur, nisi contra verè, & positivè homicidas, saltem
consilio, aut animatione, non verò contra non impe-
dientes; & ob eam rationem, qui sciens non contra-
dicat volentibus alium occidere in vindictam injuriæ,
ei illatæ, non incurrit irregularitatem; neque Sacer-
dos qui sciens mulierem prægnantem à se redditam,
abortum procurare, illam impedire non studet; quia
in his casibus permittentes homicidium, sed non im-
pedientes non influunt positivè, & à fortiori non est
irregularis, qui alteri suadet furtum, cui scit impe-
dere supplicium mortis, quia non peccaret contra
iustitiam circa mortem inferendam latroni, sed con-
tra fortitudinem, quia consulit illi quando, & quo-
modo non oportet, ut se exponat periculo vitæ; Ita
Vasquez *1. 2. disp. 100. art. 8. dub. 5.* & reddit ratio-
nem, quia hoc modo non est causa homicidij positi-
vè influens, sed tantum peccat contra fortitudinem,
suadendo illi, ut se offerat periculo vitæ sine causa;
nec is dicitur homicida per se, & propriè in iure ad
effectum irregularitatis. Idem est de consulente alteri
in bello fugam, cui est annexa pœna mortis, quam-
vis sciret fugientem exponere se periculo capturæ, &
etiam de consulente alteri, ut fugiat à carcere, à quo
sub pœna mortis fugere non potest, vel ut effringat
carcerem, qui effractioni esset imposita pœna mortis,
& juxta hæc possunt resolvi plures casus. Hucusque
Caspensis, sed recognosce meipsum in *tract. de irre-
gul. opposito in 4. p.*

RESOL. CXI.

Ex Gallia per litteras interrogatus fui de hoc casu. An
Titius